

**ΠΡΟΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ Β' ΤΑΞΗΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΕΝΙΑΙΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΠΕΜΠΤΗ 27 ΜΑΪΟΥ 2004
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ:
ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ
ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ**

ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ ΑΝΤΙΓΟΝΗ
Κείμενο από το πρωτότυπο (στίχοι 280 - 296)

- ΚΡ.** Παῦσαι, πρίν δαίης κάμει μεστῶσαι λέγων, 280
μή φευρεθῆς ἄνους τε καί γέρων ἅμα.
Λέγεις γάρ οὐκ ἀνεκτὰ δαίμονας λέγων
πρόνοιαν ἴσχειν τοῦδε τοῦ νεκροῦ πέρι.
Πότερον ὑπερτιμῶντες ὡς εὐεργέτην 285
ἔκρυπτον αὐτόν, ὅστις ἀμφικίονας
ναούς πυρώσων ἦλθε κἀναθήματα
καί γῆν ἐκείνων καί νόμους διασκεδῶν;
ἢ τοὺς κακοὺς τιμῶντας εἰσορῶς θεοὺς;
Οὐκ ἔστιν ἄλλα ταῦτα καί παλαιὰ πόλεως 290
ἄνδρες μόλις φέροντες ἐρρόθουν ἐμοί
κρυφῇ, κάρα σείοντες, οὐδ' ὑπὸ τυγῶ
λόφον δικαίως εἶχον, ὡς στέργειν ἐμέ.
Ἐκ τῶνδε τούτους ἐξεπίσταμαι καλῶς
παρηγμένους μισθοῖσιν εἰργάσθαι τάδε 295
Οὐδέν γάρ ἀνθρώποισιν οἶον ἄργυρος
κακὸν νόμισμ' ἔβλαστε·

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

- Α.** Από το κείμενο που σας δίνεται να μεταφράσετε στο τετράδιό σας τους στίχους **284 - 292 (Πότερον ... ἐμέ)**.

Μονάδες 30

- Β.** Να γράψετε στο τετράδιό σας τις απαντήσεις των παρακάτω ερωτήσεων:

- 1.** Πώς χαρακτηρίζετε τον Κρέοντα ως άνθρωπο και ως ηγέτη σύμφωνα με τα δεδομένα των στίχων 280 - 284 και 289 - 296;

Μονάδες 10

- 2.** «Ἐκ τῶνδε τούτους ἐξεπίσταμαι καλῶς
παρηγμένους μισθοῖσιν εἰργάσθαι τάδε».

Να παρουσιάσετε τα συγκεκριμένα στοιχεία των παραπάνω στίχων που δείχνουν ότι ο Κρέων καταλήγει σε εσφαλμένο συμπέρασμα.

Μονάδες 10

3. Ποιους λόγους επικαλείται ο Κρέων στο παρακάτω μεταφρασμένο κείμενο, για να δικαιολογήσει την απόφασή του να αφήσει άταφο τον Πολυνείκη; Αφού τους εντοπίσετε, να τους συγκρίνετε με εκείνους που ο Κρέων προβάλλει στους στίχους 282-288 του πρωτότυπου κειμένου.

Κείμενο από μετάφραση (στίχοι 198-208)

Τον αδελφό του πάλι, τον Πολυνείκη εννοώ,
που χώρα πατρική και ντόπιους θεούς
εξόριστος γυρνώντας θέλησε πέρα για πέρα
να πυρπολήσει, δικό του αίμα
θέλησε να πιει, δικούς του στη σκλαβιά να σύρει,
αυτόν, λέω, στην πόλη τούτη βγήκε προσταγή
κανείς να μη νεκροστολίσαι, να μη θρηνήσει κανείς,
να τον αφήσουν άθαφτο, κορμί ρημάδι,
τα σκυλιά να τον ξεσκίσουν και τα όρνια.
Αυτή 'ναι η θέλησή μου· ποτέ δε θα τιμήσω
εγώ περισσότερο τους άδικους από τους δίκαιους.

Μονάδες 10

4. Να μεταφέρετε στο τετράδιό σας τα γράμματα των παρακάτω προτάσεων. Να γράψετε τη λέξη **Σωστό ή Λάθος** δίπλα στο κάθε γράμμα.

- α. Στις **στιχομυθίες** οι υποκριτές διαλέγονται στίχο με στίχο.
β. Ο Θέσπης θεωρείται **ενοετής του τραγικού τρόπου**.
γ. Το **σατυρικό δράμα** είχε σκοπό μόνο να προκαλέσει το γέλιο και όχι να διδάξει.
δ. Η λαμπρότερη εορτή του Αιωνόψου ήταν τα **κατ' αγρούς Διονύσια**.
ε. Η **έξοδος** και τα **επεισόδια** συγκαταλέγονται στα **κατά ποιόν** μέρη της τραγωδίας.
στ. **Κερκίδες** ονομάζονταν τα τμήματα των εδωλίων ανάμεσα στις κλίμακες.
ζ. Το **κυρίως θέατρο ή κοίλον** ήταν το μέρος που προοριζόταν για το χορό.
η. Ο Σοφοκλής παριστάνει τους ήρωές του **όπως πρέπει να είναι**.
θ. **Πάροδος** είναι το άσμα που τραγουδούσε ο χορός καθώς αποχωρούσε από την ορχήστρα.
ι. Ο Σοφοκλής εισήγαγε τον **τρίτο υποκριτή**.

Μονάδες 10

5. Για το καθένα από τα παρακάτω ουσιαστικά να βρείτε από το πρωτότυπο κείμενο μία λέξη ετυμολογικά συγγενή και να τη γράψετε στο τετράδιό σας: **οφθαλμός, μετάνοια, στοργή, επιστήμη, παραγωγή, πυροτέχνημα, γερουσία, αποτίμηση, κακοδαιμονία, γεωργός**.

Μονάδες 10

6. Για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις να γράψετε στο τετράδιό σας τον τύπο που ζητείται:

ὀργῆς:	Δοτική ενικού
τούτους:	Αιτιατική πληθυντικού θηλυκού γένους
γέρων:	Δοτική πληθυντικού
ἐμοί:	Δοτική πληθυντικού
δικαίως:	Ο υπερθετικός βαθμός του επιρρημάτος
λέγων:	Απαρέμφατο Αορίστου β' ενεργητικής φωνής
ἔστιν:	Πρώτο πληθυντικό πρόσωπο υποτακτικής Ενεστώτα
ὑπερτιμῶντες:	Τρίτο πληθυντικό πρόσωπο οριστικής Παρατατικού ενεργητικής φωνής
ἔκρυπτον:	Δεύτερο ενικό πρόσωπο Προστακτικής Ενεστώτα μέσης φωνής.
εἶχον:	Τρίτο ενικό πρόσωπο οριστικής Αορίστου β' ενεργητικής φωνής.

Μονάδες 10

7. Να γράψετε στο τετράδιό σας τις λέξεις της **Στήλης Α'** και δίπλα σε καθεμιά το σωστό συντακτικό χαρακτηρισμό από τη **Στήλη Β'**. (Δύο χαρακτηρισμοί της Στήλης Β' περισσεύουν).

Στήλη Α'	Στήλη Β'
γέρων	παράθεση
ἀνεκτά	κατηγορούμενο
πυρώσων	σύστημα αντικείμενο
τιμῶντας	αιτιολογική μετοχή
δικαίως	κατηγορηματική μετοχή
	τελική μετοχή
	επιρρηματικός προσδιορισμός του τρόπου

Μονάδες 10

ΠΡΟΣ ΤΑ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ ΤΩΝ ΕΝΙΑΙΩΝ ΛΥΚΕΙΩΝ
ΜΑΘΗΜΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ:
ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ ΑΝΤΙΓΟΝΗ
Β' ΤΑΞΗΣ

Διευκρίνιση στην ΕΡΩΤΗΣΗ Β1:

Ο αριθμός **284** να διορθωθεί με το ορθό **283**.

Η διευκρίνιση αυτή να μοιραστεί σε όλους τους εξεταζόμενους και να γραφεί στον πίνακα με ευθύνη πάντα του προέδρου της ΛΕ.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΕΕΕΛ

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ
ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ